Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

2 päivänä lokakuuta 2019*

Muutoksenhaku – Talous- ja rahapolitiikka – SEUT 127 artiklan 6 kohta – Asetus (EU) N:o 1024/2013 – 4 artiklan 1 kohdan g alakohta – Luottolaitosten vakavaraisuuden konsolidoitu valvonta – Asetus (EU) N:o 468/2014 – 2 artiklan 21 alakohdan c alakohta – Asetus (EU) N:o 575/2013 – 10 artikla – Valvottava ryhmittymä – Keskuslaitokseen pysyvästi liittyneet laitokset

Yhdistetyissä asioissa C-152/18 P ja C-153/18 P,

joissa on kyse kahdesta Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, jotka on pantu vireille 23.2.2018,

Crédit mutuel Arkéa, kotipaikka Le Relecq-Kerhuon (Ranska), edustajanaan H. Savoie, avocat,

valittajana,

ja joissa muina osapuolina ovat

Euroopan keskuspankki (EKP), asiamiehinään K. Lackhoff, R. Bax ja C. Olivier, avustajanaan P. Honoré, avocat,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Euroopan komissio, asiamiehinään V. Di Bucci, K.-P. Wojcik ja A. Steiblytė,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

joita tukevat

Confédération nationale du Crédit mutuel, kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajinaan M. Grégoire ja C. De Jonghe, avocats,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa (C-152/08 P),

ja

Crédit mutuel Arkéa, kotipaikka Le Relecq-Kerhuon (Ranska), edustajanaan H. Savoie, avocat,

valittajana,

ja jossa muina osapuolina ovat

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

Euroopan keskuspankki (EKP), asiamiehinään K. Lackhoff, R. Bax ja C. Olivier, avustajanaan P. Honoré, avocat,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Euroopan komissio, asiamiehinään V. Di Bucci, K.-P. Wojcik ja A. Steiblytė,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

joita tukevat

Confédération nationale du Crédit mutuel, kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajinaan M. Grégoire ja C. De Jonghe, avocats,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa (C-153/18 P),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot, varapresidentti R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. Toader, A. Rosas ja L. Bay Larsen,

julkisasiamies: G. Pitruzzella,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.6.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Crédit mutuel Arkéa (jäljempänä CMA) vaatii valituksillaan kumottaviksi unionin yleisen tuomioistuimen 13.12.2017 antaman tuomion Crédit mutuel Arkéa v. EKP (T-712/15, EU:T:2017:900; jäljempänä ensimmäinen valituksenalainen tuomio) ja 13.12.2017 antaman tuomion Crédit mutuel Arkéa v. EKP (T-52/16, EU:T:2017:902; jäljempänä toinen valituksenalainen tuomio), joilla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Crédit mutuel Arkéan kanteet, joissa vaadittiin kumoamaan 5.10.2015 tehty Euroopan keskuspankin (EKP) päätös ECB/SSM/2015 – 9695000CG7B84NLR5984/28, jolla vahvistettiin Groupe Crédit Mutueliin sovellettavat vakavaraisuusvaatimukset (jäljempänä ensimmäinen riidanalainen päätös), ja 4.12.2015 tehty EKP:n päätös ECB/SSM/2015 – 9695000 CG7B84NLR5984/40, jolla vahvistettiin Crédit Mutueliin sovellettavat vakavaraisuusvaatimukset (jäljempänä toinen riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus (EU) N:o 575/2013

2 Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 (EUVL 2013, L 176, s. 1) 10 artiklan, jonka otsikko on ”Pysyvästi keskuslaitokseen liittyneitä luottolaitoksia koskeva vapautus”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Toimivaltaiset viranomaiset voivat kansallisen lainsäädännön mukaisesti vapauttaa kokonaan tai osittain yhden tai useamman luottolaitoksen, joka sijaitsee samassa jäsenvaltiossa ja joka on pysyvästi liittynyt niitä valvovaan ja samaan jäsenvaltioon sijoittautuneeseen keskuslaitokseen, toisen, kolmannen, neljännen, viidennen, kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen osan vaatimuksista, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) keskuslaitoksen ja siihen liittyneiden laitosten sitoumukset ovat yhteisvastuullisia tai keskuslaitos takaa siihen liittyneiden laitosten sitoumukset kokonaan;

b) keskuslaitoksen ja kaikkien siihen liittyneiden laitosten vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta valvotaan kokonaisuutena näiden laitosten konsolidoitujen tilinpäätösten perusteella;

c) keskuslaitoksen johdolla on valtuudet antaa ohjeistusta siihen liittyneiden laitosten johdolle.

– –”

3 Mainitun asetuksen 11 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sovellettaessa 10 artiklaa siinä tarkoitetun keskuslaitoksen on täytettävä toisen, kolmannen, neljännen, viidennen, kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen osan vaatimukset keskuslaitoksen ja siihen liittyneiden laitosten muodostaman kokonaisuuden konsolidoidun aseman perusteella.”

Asetus (EU) N:o 1024/2013

4 Luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille 15.10.2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013 (EUVL 2013, L 287, s. 63) 16, 26, 30 ja 65 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(16) Suurten luottolaitosten toiminnan turvallisuus ja terve pohja ovat olennaisen tärkeitä, jotta varmistettaisiin rahoitusjärjestelmän vakaus. – –

– –

(26) Luottolaitoksen toiminnan turvallisuuteen ja vakauteen kohdistuvia riskejä voi aiheutua sekä yksittäisten luottolaitosten että pankki- tai finanssiryhmittymien tasolla. Erityiset näitä riskejä vähentävät valvontajärjestelyt ovat tärkeitä luottolaitosten toiminnan turvallisuuden ja vakauden varmistamiseksi. Yksittäisten luottolaitosten valvonnan lisäksi EKP:n tehtäviin olisi kuuluttava valvonta konsolidoidulla tasolla – –

– –

(30) EKP:n olisi sille annettujen tehtävien hoidossa pyrittävä varmistamaan luottolaitosten toiminnan turvallisuus ja vakaus, rahoitusjärjestelmän vakaus unionissa ja yksittäisissä osallistuvissa jäsenvaltioissa sekä sisämarkkinoiden yhtenäisyys ja eheys – –

– –

(65) – – Valvontatehtävien tavoitteena on suojata luottolaitosten toiminnan turvallisuutta ja vakautta sekä rahoitusjärjestelmän vakautta. – –”

5 Edellä mainitun asetuksen 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tällä asetuksella EKP:lle annetaan luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevia erityistehtäviä, ja sen tavoitteena on edistää luottolaitosten toiminnan turvallisuutta ja vakautta sekä rahoitusjärjestelmän vakautta unionissa ja kussakin jäsenvaltiossa ottaen täysin huomioon sisämarkkinoiden yhtenäisyyden ja eheyden ja sen, että luottolaitoksia on kohdeltava yhtäläisesti sääntelyn katvealueiden hyväksikäytön estämiseksi.”

6 Saman asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän asetuksen 6 artiklan puitteissa EKP:llä on tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti yksinomainen toimivalta hoitaa vakavaraisuusvalvontatarkoituksissa seuraavat tehtävät kaikkien osallistuviin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden luottolaitosten osalta:

– –

g) konsolidoidun valvonnan suorittaminen luottolaitosten emoyhtiöille, jotka ovat sijoittautuneet johonkin osallistuvaan jäsenvaltioon, mukaan lukien rahoitusalan holdingyhtiöt ja rahoitusalan sekaholdingyhtiöt, ja osallistuminen konsolidoituun valvontaan, mukaan lukien valvontakollegioihin, kun kyseessä ovat emoyhtiöt, jotka eivät ole sijoittautuneet osallistuvaan jäsenvaltioon; tämä ei kuitenkaan saa vaikuttaa osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten osallistumiseen näihin kollegioihin tarkkailijoina;

– –”

7 Saman asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan EKP hoitaa tehtävänsä EKP:stä ja kansallisista toimivaltaisista viranomaisista muodostuvan yhteisen valvontamekanismin (jäljempänä YVM) puitteissa, ja EKP on vastuussa mainitun mekanismin tehokkaasta ja johdonmukaisesta toiminnasta.

8 Asetuksen N:o 1024/2013 24 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. EKP perustaa oikaisulautakunnan suorittamaan EKP:n sille tällä asetuksella sille annettujen valtuuksien nojalla tekemien päätösten sisäisen uudelleenkäsittelyn sen jälkeen kun 5 kohdan mukainen uudelleenkäsittelypyyntö on jätetty. Sisäisen uudelleenkäsittelyn on koskettava sitä, ovatko päätökset menettelyltään ja sisällöltään tämän asetuksen mukaisia.

– –

5. Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pyytää EKP:n tämän asetuksen mukaisesti tekemän, kyseiselle henkilölle osoitetun päätöksen uudelleenkäsittelyä tai sellaisen päätöksen uudelleenkäsittelyä, joka koskee heitä suoraan ja erikseen. Jäljempänä 7 kohdassa tarkoitettua EKP:n neuvoston päätöstä koskevaa uudelleenkäsittelypyyntöä ei voida ottaa tutkittavaksi.

6. Uudelleenkäsittelypyyntö perusteluineen on tehtävä kirjallisesti, ja se on toimitettava EKP:lle kirjallisesti kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona päätös on annettu tiedoksi uudelleenkäsittelyä pyytäneelle henkilölle, tai jos tällaista tiedoksiantoa ei ole annettu, kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona tämä on saanut tiedon asiasta.

7. Tehtyään päätöksen siitä, voidaanko uudelleenkäsittelypyyntö ottaa käsiteltäväksi, oikaisulautakunta antaa lausunnon asian kiireellisyyden kannalta asianmukaisen ajan kuluessa ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta ja toimittaa sen uuden päätösluonnoksen valvontaelimelle valmistelua varten. Valvontaelin ottaa huomioon oikaisulautakunnan lausunnon ja toimittaa pikaisesti uuden päätösluonnoksen EKP:n neuvostolle. Uudessa päätösluonnoksessa kumotaan alkuperäinen päätös, korvataan se uudella päätöksellä, joka on sisällöltään identtinen, tai korvataan se muutetulla päätöksellä. Uusi päätösluonnos katsotaan hyväksytyksi, ellei EKP:n neuvosto vastusta sitä kymmenen työpäivän kuluessa.

– –

9. Oikaisulautakunnan antama lausunto, valvontaelimen laatima uusi päätösluonnos ja EKP:n neuvoston tekemä päätös tämän artiklan nojalla on perusteltava ja annettava tiedoksi osapuolille.

10. EKP hyväksyy päätöksen oikaisulautakunnan toimintasäännöistä.

– –”

Asetus (EU) N:o 468/2014

9 Kehyksen perustamisesta YVM:n puitteissa tehtävälle yhteistyölle EKP:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välillä sekä kansallisten nimettyjen viranomaisten kanssa 16.4.2014 annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EU) N:o 468/2014 (YVM-kehysasetus) (EUVL 2014, L 141, s. 1) yhdeksännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tässä asetuksessa kehitetään siis edelleen ja täsmennetään yhteistyömenettelyjä, joita [asetuksessa N:o 1024/2013] on luotu EKP:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja mahdollisesti kansallisten nimettyjen viranomaisten välille YVM:n puitteissa, ja varmistetaan siten YVM:n tehokas ja johdonmukainen toiminta.”

10 Saman asetuksen 2 artiklan 21 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovellettaessa käytetään [asetuksen N:o 1024/2013] määritelmiä, ellei toisin säädetä, sekä seuraavia määritelmiä:

– –

21. ’valvottavalla ryhmittymällä’ mitä tahansa seuraavista:
   a) ryhmittymää, jonka emoyritys on luottolaitos tai rahoitusalan holdingyhtiö, jonka päätoimipaikka sijaitsee osallistuvassa jäsenvaltiossa;

   – –
   c) valvottavia yhteisöjä, joilla kullakin on päätoimipaikka samassa osallistuvassa jäsenvaltiossa, sillä edellytyksellä, että ne ovat pysyvästi liittyneitä keskuslaitokseen, joka valvoo niitä asetuksen – – N:o 575/2013 10 artiklan edellytysten mukaisesti ja on sijoittautunut samaan osallistuvaan jäsenvaltioon.”

Päätös 2014/360/EU

11 Oikaisulautakunnan perustamisesta ja sen toimintasäännöistä 14.4.2014 annetulla Euroopan keskuspankin päätöksellä 2014/360/EU (EUVL 2014, L 175, s. 47) perustettiin asetuksen N:o 1024/2013 24 artiklassa tarkoitettu oikaisulautakunta.

12 Tämän päätöksen 7 artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, jolle asetuksen – – N:o 1024/2013 nojalla annettu EKP:n päätös on osoitettu tai jota se koskee suoraan ja erikseen ja joka haluaa pyytää päätöksen sisäistä uudelleenkäsittelyä – –, on tehtävä sihteerille kirjallinen uudelleenkäsittelyä koskeva ilmoitus, jossa riitautettu päätös yksilöidään. Uudelleenkäsittelyä koskeva ilmoitus on toimitettava yhdellä unionin virallisista kielistä.”

Ranskan lainsäädäntö

13 Rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain (code monétaire et financier) L. 511-30 §:n mukaan kyseisen lain luottolaitoksia ja rahoitusyhtiöitä koskevien säännösten soveltamisessa Confédération nationale du Crédit mutueliä (jäljempänä CNCM) pidetään keskuslaitoksena.

14 Mainitun lain L. 511-31 §:ssä säädetään muun muassa, että keskuslaitokset edustavat luottolaitoksia ja niihin liittyneitä rahoitusyhtiöitä, että niiden on valvottava verkostonsa yhdenmukaisuutta ja varmistuttava laitosten ja niihin liittyneiden yhtiöiden asianmukaisesta toiminnasta sekä toteutettava tätä varten kaikki tarvittavat toimenpiteet muun muassa kunkin laitoksen ja yhtiön ja koko verkoston maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden takaamiseksi.

Riidan perustana olevat tosiseikat

15 Crédit Mutuel on hajautettu pankkikonserni, joka koostuu Crédit Mutuelin osuustoiminnallisten paikallispankkien verkostosta. Jokaisen paikallispankin on kuuluttava aluepankkiin, ja jokaisen aluepankin on kuuluttava CNCM:ään, joka on rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L. 511-30 ja L. 511-31 §:n mukainen verkoston keskuslaitos. Lisäksi Crédit Mutueliin kuuluu valtakunnallinen keskuskassa (Caisse centrale du Crédit Mutuel, jäljempänä keskuskassa), joka on verkoston jäsenten omistama osuustoiminnallinen vaihtuvapääomainen osakeyhtiö, jolla on lupa toimia luottolaitoksena.

16 CMA on osuustoiminnallinen vaihtuvapääomainen osakeyhtiö, jolla on lupa toimia luottolaitoksena. Se perustettiin vuonna 2002 yhdistämällä useita Crédit Mutuelin aluepankkeja. Muut aluepankit järjestäytyivät CM11–CIC -ryhmittymäksi, ja loput pysyivät itsenäisinä.

17 CMA väitti 19.9.2014 päivätyllä kirjeellä EKP:lle toimittamassaan selvityksessä, ettei sitä voida asettaa EKP:n vakavaraisuusvalvontaan CNCM:n välityksellä. EKP ilmoitti 10.11.2014 päivätyllä kirjeellä saattavansa tämän kysymyksen Ranskan toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi.

18 EKP toimitti 19.12.2014 CNCM:lle luonnoksen päätökseksi, jossa vahvistetaan Groupe Crédit Mutueliin sovellettavat vakavaraisuusvaatimukset, pyysi sitä huolehtimaan, että luonnos toimitetaan Groupe Crédit Mutueliin kuuluville eri yhteisöille, ja ilmoitti määräajan, johon mennessä näiden olisi esitettävä siitä huomautuksensa. CMA toimitti 16.1.2015 huomautuksensa EKP:lle, ja CNCM ilmaisi 30.1.2015 näkemyksensä näistä huomautuksista.

19 EKP toimitti 19.2.2015 CNCM:lle tarkistetun luonnoksen päätökseksi, jossa vahvistetaan Groupe Crédit Mutueliin ja siihen kuuluviin eri laitoksiin sovellettavat vakavaraisuusvaatimukset, pyysi sitä huolehtimaan, että tarkistettu luonnos toimitetaan viimeksi mainituille, ja ilmoitti määräajan, johon mennessä näiden olisi esitettävä siitä huomautuksensa. CMA esitti huomautuksensa 27.3.2015.

20 EKP teki 17.6.2015 päätöksen, jossa vahvistettiin Groupe Crédit Mutueliin sovellettavat vakavaraisuusvaatimukset ja jossa EKP ilmoitti olevansa CNCM:n vakavaraisuuden konsolidoidusta valvonnasta vastaava viranomainen ja kyseisessä päätöksessä lueteltujen yhteisöjen, joiden joukossa mainittiin CMA, valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen (päätöksen johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale). Kyseisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa täsmennettiin, että CNCM:n tehtävänä oli valvoa, että Groupe Crédit Mutuel täyttää pysyvästi päätöksen liitteessä I mainitut vaatimukset. Saman päätöksen 2 artiklan 3 kohdasta ilmeni, että CMA:n edellytettiin täyttävän pysyvästi päätöksen liitteessä II-2 mainitut vaatimukset, joiden perusteella siltä vaadittavan ensisijaiseen pääomaan (T1) sisältyvän ydinpääoman (CET1) osuudeksi (jäljempänä ydinpääomavaatimus (CET1)) asetettiin 11 prosenttia.

21 CMA pyysi 17.7.2015 tämän päätöksen uudelleenkäsittelyä asetuksen N:o 1024/2013 24 artiklan, luettuna yhdessä päätöksen 2014/360 7 artiklan kanssa, mukaisesti. Oikaisulautakunnassa pidettiin suullinen käsittely 31.8.2015.

22 Oikaisulautakunta antoi 14.9.2015 lausunnon, jossa EKP:n 17.6.2015 tekemä päätös todettiin lainmukaiseksi. Lausunnossa lähinnä todettiin, että CMA:n 17.6.2015 tehtyä päätöstä vastaan esittämät väitteet voitiin jakaa kolmeen ryhmään sen mukaan, kyseenalaistettiinko niissä Groupe Crédit Mutuelin konsolidoidun valvonnan järjestäminen CNCM:n välityksellä, koska tämä ei ole luottolaitos (ensimmäinen väite), väitettiinkö niissä, ettei Groupe Crédit Mutuel muodosta ryhmittymää (toinen väite), vai kyseenalaistettiinko niissä EKP:n päätös korottaa Groupe Crédit Mutuelin ydinpääomavaatimus (CET1) 8 prosentista 11 prosenttiin (kolmas väite).

23 Ensimmäisestä väitteestä oikaisulautakunta ensinnäkin muistutti, että EKP oli 1.9.2014 tekemässään päätöksessä katsonut, että Groupe Crédit Mutuel oli merkittävä valvottava ryhmittymä, ja tässä yhteydessä todennut, että CMA oli tähän ryhmittymään kuuluva yhteisö ja että ryhmittymän korkeimmalla konsolidointitasolla oli CNCM. Toiseksi oikaisulautakunta huomautti, ettei asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa ja asetuksen N:o 575/2013 10 artiklassa tarkoitettua keskuslaitoksen käsitettä ole määritelty unionin oikeudessa ja ettei keskuslaitoksen tarvitse olla luottolaitos. Kolmanneksi oikaisulautakunta huomautti, ettei EKP:llä tarvitse välttämättä olla ryhmittymän emoyhtiöön nähden täyttä valvonta- tai rankaisuvaltaa voidakseen valvoa sen vakavaraisuutta konsolidoidusti. Neljänneksi oikaisulautakunta muistutti, että Ranskan toimivaltainen viranomainen eli Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (vakavaraisuusvalvonta- ja kriisinratkaisuviranomainen) valvoi Groupe Crédit Mutuelin vakavaraisuutta konsolidoidusti CNCM:n välityksellä ennen tämän toimivallan siirtämistä EKP:lle.

24 Toisesta väitteestä oikaisulautakunta totesi Groupe Crédit Mutuelin täyttävän asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdassa, johon asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa viitataan, määritellyt edellytykset. Ensinnäkin oikaisulautakunta katsoi, ettei se, että CNCM on muodoltaan yhdistys, estä sitä olemasta yhteisvastuussa siihen liittyneiden laitosten kanssa. Toiseksi se totesi, että kaikki Groupe Crédit Mutuelin tilinpäätökset laaditaan konsolidoidusti. Kolmanneksi se totesi, että EKP on aivan oikein katsonut, että CNCM:llä on valtuudet antaa ohjeistusta siihen liittyneiden laitosten johdolle.

25 Kolmannesta väitteestä oikaisulautakunta totesi, ettei EKP ollut tehnyt kantajalle asetetun ydinpääomavaatimuksen (CET1) määrästä esittämissään arvioinneissa ilmeistä arviointivirhettä eivätkä ne olleet suhteettomia. Tässä yhteydessä se huomautti CMA:n ja CNCM:n välisten jatkuvien erimielisyyksien viittaavan hallinto-ongelmiin, joista voisi aiheutua lisäriskejä.

26 Ensimmäisellä riidanalaisella päätöksellä kumottiin asetuksen N:o 1024/2013 24 artiklan 7 kohdan mukaisesti 17.6.2015 tehty päätös ja korvattiin se päätöksellä, joka on sisällöltään identtinen.

27 Toisella riidanalaisella päätöksellä vahvistettiin Groupe Crédit Mutueliin ja sen muodostaviin yhteisöihin sovellettavat uudet vakavaraisuusvaatimukset. Viimeksi mainitun päätöksen 1 kohta koskee Groupe Crédit Mutueliin konsolidoidusti sovellettavia vakavaraisuusvaatimuksia ja 3 kohta erityisesti CMA:han sovellettavia vaatimuksia.

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalaiset tuomiot

28 CMA nosti unionin yleiseen tuomioistuimeen 3.12.2015 ja 3.2.2016 toimittamillaan kannekirjelmillä kanteet ensimmäisen ja toisen riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi.

29 CMA esitti kummankin kanteensa tueksi kolme kanneperustetta, joista ainoastaan kaksi ensimmäistä ovat merkityksellisiä nyt käsiteltävien valitusten kannalta.

30 Kahdella ensimmäisellä kanneperusteellaan CMA riitautti pääasiallisesti ensimmäisen riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan ja liitteen I lainmukaisuuden ja toisen riidanalaisen päätöksen 1 kohdan lainmukaisuuden, siltä osin kuin näillä säännöksillä järjestettiin Groupe Crédit Mutuelin konsolidoitu valvonta CNCM:n välityksellä. CMA väitti tältä osin, että koska CNCM ei ole luottolaitos, se ei voi kuulua EKP:n vakavaraisuusvalvontaan, ja katsoi, että EKP on virheellisesti katsonut, että Groupe Crédit Mutuel muodostaa vakavaraisuusvalvonnan piiriin kuuluvan ”ryhmittymän”.

31 Valituksenalaisilla tuomioilla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi CMA:n kanteet.

Asianosaisten vaatimukset ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

32 CMA vaatii valituksissaan unionin tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaiset tuomiot.

33 EKP vaatii, että unionin tuomioistuin

– jättää valitukset tutkimatta ainakin niiden 100–109 kohdassa esitettyjen perusteiden ja perustelujen osalta

– pyytää CMA:ta – tarvittaessa unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan perusteella – esittämään tytäryhtiöidensä kanssa tekemänsä jälleenrahoitussopimukset

– hylkää valitukset muilta osin perusteettomina

– pysyttää valituksenalaiset tuomiot ja

– velvoittaa CMA:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

34 Euroopan komissio vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valitukset ja

– velvoittaa CMA:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

35 Unionin tuomioistuimen presidentin 21.3.2018 antamalla määräyksellä asiat C-152/18 P ja C-153/18 P yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

36 CNCM toimitti unionin tuomioistuimen kirjaamoon 7.6.2018 väliintulohakemuksen, jossa se pyysi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisen kohdan nojalla saada osallistua näiden asioiden käsittelyyn tukeakseen EKP:n ja komission vaatimuksia.

37 Unionin tuomioistuimen presidentin 20.9.2018 antamalla määräyksellä Crédit Mutuel Arkéa v. EKP (C-152/18 P ja C-153/18 P, ei julkaistu, EU:C:2018:765) hyväksyttiin tämä hakemus.

Valitusten tarkastelu

38 CMA esittää valitustensa tueksi kaksi valitusperustetta, jotka ovat kummassakin valituksessa samalla tavoin laaditut ja joita on syytä tarkastella yhdessä.

39 Valitusten liitteenä esitetystä muistiosta, jossa eräs yliopiston professori arvioi CMA:n pyynnöstä valituksenalaisia tuomioita pankkisääntelyä ja -valvontaa koskevan oikeuden kannalta ja jonka tutkittavaksi ottamisen komissio on riitauttanut, on heti alkuun muistutettava, että liitteiden puhtaasti todistuksellinen ja välineellinen tehtävä merkitsee sitä, että siltä osin kuin liitteet sisältävät oikeudellisia seikkoja, joihin tietyt valituskirjelmässä mainitut valitusperusteet perustuvat, tällaiset seikat on mainittava itse valituskirjelmän tekstissä tai ainakin ne on yksilöitävä riittävällä tavalla tässä valituskirjelmässä (ks. tuomio 28.6.2005, Dansk Rørindustri ym. v. komissio, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, 99 ja 100 kohta ja määräys 7.8.2018, Campailla v. Euroopan unioni, C-256/18 P, ei julkaistu, EU:C:2018:655, 34 kohta).

40 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa todennut, CMA viittaa tähän muistioon yleisin sanakäänteinvalitustensa johdanto-osassa ja yhdistämättä nimenomaisesti mainittua muistiota johonkin valitusten tueksi esitetyistä valitusperusteista tai mainitsematta konkreettisesti kyseisen muistion sisältämiä seikkoja, joihin jompikumpi näistä valitusperusteista perustuisi.

41 Näin ollen komission esittämä oikeudenkäyntiväite on hyväksyttävä ja kyseessä olevan muistion sisältö ja viittaus siihen näissä valituksissa on jätettävä tutkimatta.

42 EKP:n esittämästä asian selvittämistoimea koskevasta vaatimuksesta on riittävää todeta, että se ei täytä työjärjestyksen 174 artiklassa asetettua vaatimusta, jonka mukaan vastineessa voidaan vaatia valituksen hyväksymistä, hylkäämistä tai tutkimatta jättämistä kokonaan tai osittain. Tämä vaatimus on täten jätettävä tutkimatta.

Ensimmäiset valitusperusteet

43 Valitustensa tueksi esittämillä ensimmäisillä valitusperusteilla CMA väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdalla ja asetuksen N:o 575/2013 10 artiklalla sallitaan EKP:n järjestävän keskusjärjestöön kuuluvien laitosten vakavaraisuuden konsolidoidun valvonnan myös silloin, kun keskuslaitoksella ei ole luottolaitoksen asemaa.

44 Nämä perusteet jakautuvat kahteen osaan.

Ensimmäisten valitusperusteiden ensimmäinen osa

– *Asianosaisten lausumat*

45 Ensimmäisten valitusperusteiden ensimmäisessä osassa CMA väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdalla sallitaan EKP:n järjestävän keskusjärjestöön kuuluvien laitosten vakavaraisuuden konsolidoidun valvonnan, vaikka kyseisellä keskuslaitoksella ei ole luottolaitoksen asemaa.

46 CMA katsoo ensinnäkin, että jos unionin yleinen tuomioistuin olisi tulkinnut kyseistä määräystä SEUT 127 artiklan 6 kohdan ja asetuksen N:o 1024/2013 1 artiklan mukaisesti, jotka koskevat EKP:lle uskottuja ”luottolaitosten” vakavaraisuuden arviointia ja valvontaa koskevia erityistehtäviä, sen olisi pitänyt katsoa, että asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa tarkoitetun keskuslaitoksen on välttämättä oltava luottolaitos, jotta EKP voi harjoittaa konsolidoitua valvontaa tämän keskuslaitoksen kautta.

47 Toiseksi CMA riitauttaa unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 89 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 88 kohdassa esittämän arvioinnin, jonka mukaan CMA:n näkemyksen noudattaminen johtaisi vakavaraisuusvalvonnan jakamiseen, mikä olisi sekä asetuksen N:o 1024/2013 että asetuksen N:o 468/2014 tarkoituksen vastaista.

48 CMA vetoaa tämän tueksi pääasiallisesti siihen, että yhteisöt, jotka eivät ole luottolaitoksia, eivät kuulu käsitteen ”valvottava ryhmittymä” piiriin, sellaisena kuin se määritellään asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa, ja että CNCM:n kaltaisen yhdistyksen, jolla ei ole luottolaitoksen asemaa, sisällyttämistä EKP:n vakavaraisuusvalvonnan kohteena olevaan ryhmittymään ei voida oikeuttaa mainitun säännöksen tarkoituksella.

49 CMA katsoo kolmanneksi, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdan soveltamisessa, kun se on todennut, että EKP:n on mahdotonta määrätä kyseisessä säännöksessä tarkoitetuille keskuslaitoksille seuraamuksia, mutta ei ole päätellyt tästä toteamuksesta, että tällaisella keskuslaitoksella on oltava luottolaitoksen asema.

50 CMA katsoo nimittäin, että koska valvonnan tehokkuus edellyttää seuraamusten määräämisvaltaa ja koska tätä valtaa voidaan käyttää ainoastaan luottolaitoksiin, mainittua säännöstä sovelletaan ainoastaan keskuslaitoksiin, joilla on luottolaitoksen asema, ja sillä seikalla, että EKP voi määrätä seuraamuksia näihin keskuslaitoksiin liittyneille luottolaitoksille, ei ole tämän kannalta merkitystä.

51 EKP, komissio ja CNCM kiistävät nämä väitteet.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

52 SEUT 127 artiklan 6 kohdassa, joka on asetuksen N:o 1024/2013 antamisen oikeudellinen perusta, määrätään, että Euroopan unionin neuvosto voi antaa EKP:lle erityistehtäviä, jotka koskevat luottolaitosten sekä muiden rahoituslaitosten kuin vakuutusyritysten toiminnan vakauden valvontaan liittyvää politiikkaa.

53 Vaikka on totta, että tämän määräyksen sanamuoto koskee ”luottolaitoksia” ja ”rahoituslaitoksia”, siinä määrätyn valtuutuksen ulottuvuus on ratkaistava siten, että huomioon otetaan määräyksen asiayhteys ja sillä tavoitellut päämäärät.

54 Tästä on todettava, että SEUT 127 artikla sisältyy EUT-sopimuksen kolmannen osan VIII osaston 2 lukuun, jonka otsikko on ”Rahapolitiikka”, ja siinä vahvistetaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) ja EKP:n tavoitteet ja perustehtävät.

55 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 55 ja 56 kohdassa, SEUT 127 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen vakaavaraisuuden valvontatehtävien hoitamisella pyritään varmistamaan luottolaitosten – ja erityisesti suurten luottolaitosten ja pankkiryhmittymien – toiminnan turvallisuus ja vakaus, millä voidaan edistää rahoitusjärjestelmän vakauden takaamista unionissa kokonaisuudessaan.

56 Näihin tavoitteisiin pyrkiminen mainitaan nimenomaisesti asetuksen N:o 1024/2013 johdanto-osan 16, 26, 30 ja 65 perustelukappaleessa ja kyseisen asetuksen 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa.

57 Asetuksen N:o 1024/2013 26 perustelukappaleesta ilmenee erityisesti, että luottolaitosten turvallisuuteen ja vakauteen liittyviä riskejä vähentävät erityiset valvontajärjestelyt ovat tärkeitä luottolaitosten toiminnan turvallisuuden ja vakauden varmistamiseksi, ja näitä riskejä voi aiheutua sekä yksittäisten luottolaitosten että pankki- tai finanssiryhmittymien tasolla.

58 Kyseisessä perustelukappaleessa täsmennetään, että yksittäisten luottolaitosten valvonnan lisäksi EKP:n tehtäviin olisi kuuluttava valvonta konsolidoidulla tasolla.

59 Tässä yhteydessä on muistutettava, että asetuksen N:o 1024/2013 4 artiklan, jonka otsikko on ”EKP:lle annetut tehtävät”, 1 kohdan g alakohdassa säädetään, että EKP on toimivaltainen muun muassa suorittamaan konsolidoitua valvontaa, jonka kohteena ovat luottolaitosten emoyhtiöt, jotka ovat sijoittautuneet johonkin osallistuvaan jäsenvaltioon.

60 Mainitun asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan EKP hoitaa tehtävänsä EKP:stä ja kansallisista toimivaltaisista viranomaisista muodostuvan YVM:n puitteissa, ja se on vastuussa YVM:n tehokkaasta ja johdonmukaisesta toiminnasta.

61 Asetuksen N:o 468/2014 yhdeksännen perustelukappaleen mukaan kyseisessä asetuksessa kehitetään edelleen ja täsmennetään yhteistyömenettelyjä, joita asetuksessa N:o 1024/2013 on luotu EKP:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välille YVM:n puitteissa, ja varmistetaan siten YVM:n tehokas ja johdonmukainen toiminta.

62 Tässä yhteydessä asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa määritellään käsite ”valvottava ryhmittymä” siten, että sillä tarkoitetaan muun muassa valvottavia yhteisöjä, joilla kullakin on päätoimipaikka samassa osallistuvassa jäsenvaltiossa, sillä edellytyksellä, että ne ovat pysyvästi liittyneitä keskuslaitokseen, joka valvoo niitä asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan edellytysten mukaisesti ja on sijoittautunut samaan osallistuvaan jäsenvaltioon.

63 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti todennut ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 58–64 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 57–63 kohdassa, että pankkiryhmittymiin kuuluvien luottolaitosten vakavaraisuusvalvonta konsolidoidusti vastaa lähinnä kahta tarkoitusta eli yhtäältä sitä, että EKP voi ottaa huomioon luottolaitokseen kohdistuvat riskit, jotka eivät ole peräisin luottolaitoksesta vaan ryhmittymästä, johon se kuuluu, ja toisaalta sitä, että tämän ryhmittymän muodostavien yhteisöjen vakavaraisuusvalvonnan jakaminen voidaan välttää.

64 SEUT 127 artiklan 6 kohdasta ei myöskään mitenkään seuraa, että asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa tarkoitetulla ”keskuslaitoksella” olisi oltava luottolaitoksen asema.

65 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 62–64 kohdassa, tavoitteista, joihin pyritään sillä, että SEUT 127 artiklan 6 kohdan perusteella EKP:lle on myönnetty vakavaraisuuden valvontaan liittyviä erityisiä tehtäviä, päinvastoin ilmenee, että EKP:n on voitava valvoa asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa tarkoitetun kaltaisen ryhmittymän

vakavaraisuutta konsolidoidusti riippumatta sen keskuselimen oikeudellisesta muodosta, johon kyseiseen ryhmittymään kuuluvat yhteisöt ovat liittyneet, kunhan asetuksen N:o 575/2013 10 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

66 Muussa tapauksessa pankkiryhmittymä voisi nimittäin välttää vakavaraisuuden konsolidoidun valvonnan kyseisen ryhmittymän keskuselimenä olevan yksikön oikeudellisen muodon vuoksi, ja se saattaisi näin ollen vaarantaa EKP:n näiden tehtävien hoitamisen tehokkuuden.

67 Täten SEUT 127 artiklan 6 kohta ja asetuksen N:o 1024/2013 1 artikla eivät ole esteenä sille, että EKP harjoittaa konsolidoitua valvontaa suhteessa sellaiseen pankkiryhmittymään, jonka keskuselimellä ei ole luottolaitoksen asemaa, kunhan asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

68 CMA:n väitteestä, jonka mukaan unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 89 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 88 kohdassa esittämä arviointi on oikeudellisesti virheellinen, riittää, kun muistutetaan, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun ylimääräisiä perusteluja koskevat väitteet eivät voi aiheuttaa tämän ratkaisun kumoamista ja ovat näin ollen tehottomia (tuomio 13.12.2018, Euroopan unioni v. Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne, C-138/17 P ja C-146/17 P, EU:C:2018:1013, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

69 Kuten EKP ja komissio ovat perustellusti todenneet, mainitut kohdat ovat luonteeltaan ylimääräisiä perusteluja, koska ne esitetään sen jälkeen, kun unionin yleinen tuomioistuin on ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 88 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa todennut perustellusti, että asetuksen N:o 1024/2013 ja asetuksen N:o 468/2014 tavoitteiden mukaista on noudattaa asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa annettua ”valvottavan ryhmittymän” määritelmää riippumatta siitä, onko ryhmittymän keskuslaitoksella luottolaitoksen asema vai ei.

70 Ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 89 kohdan ja toisen valituksenalaisen tuomion 88 kohdan ylimääräinen luonne vahvistetaan kaiken lisäksi niiden alussa käytetyllä ilmaisulla ”lisäksi”.

71 Näin ollen CMA:n väite, jolla moititaan valituksenalaisten tuomioiden näitä kohtia, on hylättävä tehottomana.

72 CMA:n väitettä, jonka mukaan se, että EKP ei voi määrätä seuraamuksia asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa tarkoitetuille keskuslaitoksille, merkitsee sitä, että tällaisella keskuslaitoksella on oltava luottolaitoksen asema, ei myöskään voida hyväksyä.

73 Kuten EKP ja komissio ovat todenneet, tämä väite perustuu analyysiin, jonka mukaan EKP:n toimivalta vakavaraisuusvalvonnan alalla edellyttää toimivaltaa määrätä seuraamuksia tämän valvonnan kohteena oleville yhteisöille.

74 Kuten unionin yleinen tuomioistuin on ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa itse todennut, pitää paikkansa, että asetuksen N:o 1024/2013 18 artiklassa säädetään, että EKP voi mainitulla asetuksella sille vakavaraisuusvalvonnan alalla annettujen tehtävien hoitamiseksi määrätä luottolaitoksille, rahoitusalan holdingyhtiöille ja rahoitusalan sekaholdingyhtiöille hallinnollisia rahoituksellisia seuraamuksia.

75 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 84 ja 85 kohdassa, sovellettavista unionin oikeuden säädöksistä ei kuitenkaan millään tavoin ilmene, että toimivalta määrätä yhteisölle seuraamuksia on tarpeellinen edellytys sille, että EKP:llä on toimivalta harjoittaa vakavaraisuusvalvontaa kyseisen yhteisön suhteen, ja täten EKP:n toimivalta valvoa ryhmittymän

vakavaraisuutta konsolidoidusti ei edellytä sitä, että EKP:llä olisi oltava tällainen toimivalta määrätä seuraamuksia asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa tarkoitetun keskuslaitoksen kaltaiselle yhteisölle, joka kuuluu kyseiseen ryhmittymään.

76 Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan, että se, ettei EKP:llä ole toimivaltaa määrätä seuraamuksia edellä mainitussa säännöksessä tarkoitetuille keskuslaitoksille, ei ole esteenä sille, että EKP harjoittaa konsolidoitua vakavaraisuusvalvontaa sellaisen ryhmittymän osalta, jonka keskuslaitoksella ei ole luottolaitoksen asemaa.

77 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin ei ole tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan, että asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohtaa ei voida tulkita siten, että siinä itsessään edellytettäisiin, että keskuslaitoksella on oltava luottolaitoksen asema, joten ensimmäisten valitusperusteiden ensimmäinen osa on hylättävä.

Ensimmäisten valitusperusteiden toinen osa

– *Asianosaisten lausumat*

78 Ensimmäisten valitusperusteiden toisessa osassa CMA väittää, että toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisissa tuomioissa, asetuksen N:o 575/2013 10 artikla merkitsee sitä, että asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdan soveltamiseksi kyseisessä 10 artiklassa tarkoitetulla ”keskuslaitoksella” on oltava luottolaitoksen asema.

79 CMA:n mukaan asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan ja 11 artiklan 4 kohdan johdonmukaisesta soveltamisesta seuraa, että koska ainoastaan luottolaitokset voivat täyttää viimeksi mainitussa säännöksessä säädetyt vaatimukset, 10 artiklassa tarkoitetulla ”keskuslaitoksella” on implisiittisesti mutta välttämättä oltava tällainen asema, jotta EKP voi harjoittaa kyseisen ryhmittymän konsolidoitua vakavaraisuusvalvontaa.

80 CMA väittää, että unionin yleisen tuomioistuimen tulkinta asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdan b alakohdasta ei ole tämän säännöksen sanamuodon mukainen, koska sen johdosta, että siinä viitataan ”keskuslaitoksen – – vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen”, mainitussa säännöksessä säädetään implisiittisesti mutta välttämättä, että ryhmittymän, joka muodostuu keskuslaitoksesta ja siihen liittyneistä yhteisöistä, vakavaraisuuden valvonta edellyttää, että kyseisellä keskuslaitoksella on luottolaitoksen asema.

81 EKP, komissio ja CNCM kiistävät nämä väitteet.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

82 Aluksi on täsmennettävä, että asetuksen N:o 575/2013 10 artikla ja 11 artiklan 4 kohta koskevat poikkeusta tässä asetuksessa säädettyjen vakavaraisuusvaatimusten soveltamisesta niihin luottolaitoksiin, jotka ovat liittyneet niitä valvovaan keskuslaitokseen. Ensimmäisten valitusperusteiden toinen osa ei kuitenkaan koske tällaisen poikkeuksen olemassaoloa vaan ”valvottavan ryhmittymän” olemassaoloa, sellaisena kuin sitä tarkoitetaan asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa, jossa viitataan asetuksen N:o 575/2013 10 artiklassa säädettyihin edellytyksiin.

83 Kuten unionin yleinen tuomioistuin on tältä osin perustellusti todennut ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 98–100 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 97–99 kohdassa, sen lisäksi, että tämän 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa viitataan ainoastaan asetuksen N:o 575/2013 10 artiklaan ja että viimeksi mainitussa säännöksessä ei ole mitään mainintaa saman asetuksen 11 artiklan 4 kohdasta, kyseisen 11 artiklan 4 kohdan soveltaminen ei ole tämän 10 artiklan soveltamisen edellytys vaan

seuraus, koska 11 artiklan 4 kohtaa sovelletaan ainoastaan, jos toimivaltainen viranomainen vapauttaa 10 artiklan perusteella keskuslaitokseen liittyneet luottolaitokset vakavaraisuusvaatimusten soveltamisesta yksittäisellä tasolla.

84 Näin ollen silloin, kun tällaista vapautuspäätöstä ei ole tehty, asetuksen N:o 575/2013 11 artiklan 4 kohtaa ei voida soveltaa, ja sillä, onko kyseinen keskuslaitos mainitun säännöksen mukainen, ei ole merkitystä vakavaraisuusvalvontaan, jota EKP harjoittaa tästä keskuslaitoksesta ja siihen liittyneistä yhteisöistä koostuvan ryhmittymän osalta.

85 Asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetystä edellytyksestä, jossa vaaditaan, että ”keskuslaitoksen ja kaikkien siihen liittyneiden laitosten vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta valvotaan kokonaisuutena näiden laitosten konsolidoitujen tilinpäätösten perusteella”, on todettava, ettei tämä edellytys merkitse mitenkään sitä, että kyseessä olevalla keskuslaitoksella on oltava luottolaitoksen asema.

86 Kuten edellä mainitun säännöksen sanamuodosta ilmenee, siinä säädetty edellytys ei koske keskuslaitoksen yksilöllistä valvontaa vaan kyseisestä laitoksesta ja siihen liittyneistä laitoksista muodostuvan kokonaisuuden vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden valvontaa konsolidoidusti, eli näiden yhteisöjen konsolidoitujen tilinpäätösten perusteella.

87 Kuten unionin yleinen tuomioistuin on lisäksi perustellusti todennut ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 106 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, keskuslaitoksella ei välttämättä tarvitse olla luottolaitoksen asemaa, koska asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainittujen arviointiperusteiden täyttyminen riittää siihen, että vakavaraisuusvaatimusten noudattamista kyseisessä ryhmittymässä voidaan valvoa.

88 Näin ollen unionin yleisen tuomioistuimen arviointi, jonka mukaan asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 11 artiklan 4 kohta eivät merkitse, että asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdan soveltamiseksi keskuslaitoksella on oltava luottolaitos, ei ole oikeudellisesti virheellinen.

89 Tässä tilanteessa ensimmäisten valitusperusteiden toista osaa ei voida hyväksyä, ja ensimmäiset valitusperusteet on hylättävä.

Toiset valitusperusteet

Asianosaisten lausumat

90 CMA:n valitustensa tueksi esittämillä toisilla valitusperusteilla se väittää, ettei Groupe Crédit Mutuelia voida luokitella asetuksen N:o 468/2014 2 artiklan 21 alakohdan c alakohdassa tarkoitetuksi ”valvottavaksi ryhmittymäksi”, koska toisin kuin ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 136 ja 137 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 135 ja 136 kohdassa on todettu, se ei täytä asetuksen N:o 575/201310 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainittua edellytystä.

91 CMA väittää ensisijaisesti, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on katsonut, että CNCM:n 10.3.1992 tekemä päätös nro 1-1992, joka koskee Crédit Mutuelin paikallispankkien ja Crédit Mutuel Agricole Ruralin paikallispankkien yhteisvastuuta (jäljempänä 10.3.1992 tehty päätös), osoitti, että Groupe Crédit Mutuelin puitteissa oli olemassa velvollisuus siirtää omia varoja ja likviditeettiä ryhmän sisällä ja että näin ollen edellä mainitun edellytyksen voitiin katsoa täyttyvän.

92 CMA vetoaa tältä osin siihen, että vaikka edellä mainitulla päätöksellä luodussa yhteisvastuujärjestelmässä samaan alueelliseen ryhmittymään kuuluvien paikallispankkien välillä vallitsee yhteisvastuu, alueellisten ryhmittymien välillä ei sen sijaan ole mitään velvollisuutta omien varojen ja likviditeetin siirtämiseen. Näin ollen tilanteessa, jossa alueellinen ryhmittymä on vaikeuksissa, CNCM ei voi velvoittaa jotain muuta alueellista ryhmittymää siirtämään omia varoja ja likviditeettiä ensin mainitun tukemiseksi.

93 Sen seikan johdosta, että Crédit Mutuelin keskuskassa voi toimia kansallisen yhteisvastuumekanismin nojalla käyttämällä alueellisten ryhmittymien sille uskomia rajoitettuja voimavaroja, ei CMA:n mukaan voida katsoa, että alueellisten ryhmittymien välillä vallitsee velvollisuus omien varojen ja likviditeetin siirtämiseen. Kyse on pelkästään siitä, että alueelliset ryhmittymät antavat keskuskassan käyttöön rajallisen osan keräämistään talletuksista, ja keskuskassa jää velalliseksi näihin ryhmittymiin nähden.

94 Toissijaisesti CMA katsoo, että vaikka oletettaisiin, että 10.3.1992 tehdyssä päätöksessä määrätään tällaisen velvollisuuden olemassaolosta, tätä päätöstä ei sovelleta kaikkiin niihin yhteisöihin, jotka muodostavat EKP:n vakavaraisuusvalvonnan kohteena olevan Groupe Crédit Mutuelin, koska tähän kuuluu lukuisia alueellisten kassojen tytäryhtiöitä, jotka sen johdosta, etteivät ne ole liittyneet ryhmittymän keskuslaitokseen, jäävät mainitun päätöksen soveltamisalan ulkopuolelle ja joita ei täten sido mikään yhteisvastuu- tai avustusvelvoite ryhmittymän muihin yhteisöihin nähden.

95 Tämän vuoksi CMA katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on virheellisesti katsonut, että Groupe Crédit Mutuel täyttää asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainitun edellytyksen.

96 EKP, komissio ja CNCM kiistävät nämä väitteet.

97 Komissio väittää, että unionin yleisen tuomioistuimen tulkinta rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L. 511-31 §:stä on liian suppea ja että toisin kuin mainittu tuomioistuin on todennut, kyseinen L. 511-31 § yksinään riittää, jotta asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdan a alakohdassa asetetun edellytyksen voidaan katsoa täyttyneen, eikä tätä varten ole tutkittava, osoittaako 10.3.1992 tehty päätös yhteisvastuullisten sitoumusten olemassaoloa Groupe Crédit Mutuelin piirissä.

98 Komissio viittaa erityisesti 9.3.2018 annettuun Conseil d'État'n (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) ratkaisuun nro 399413 ja katsoo, että unionin tuomioistuin voisi korvata valituksenalaisten tuomioiden perustelut tältä osin.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

99 On muistutettava, että unionin yleinen tuomioistuin on todettuaan ensin, että koska toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eivät ole tehneet asiasta päätöstä, sen on väistämättä ratkaistava kysymys rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L. 511-31 §:n ulottuvuudesta, katsonut ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 134 kohdassa ja toisen valituksenalaisen tuomion 133 kohdassa, että mainitun säännöksen sanamuodosta sinänsä ei voida päätellä, että asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetty edellytys täyttyisi, koska viittaus ”tarvittavien toimenpiteiden” toteuttamiseen ”kunkin laitoksen ja yhtiön ja koko verkoston maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden varmistamiseksi” on luonteeltaan liian yleinen, jotta sen perusteella voitaisiin todeta olevan olemassa velvollisuus siirtää omia varoja ja likviditeettiä Groupe Crédit Mutuelin sisällä sen varmistamiseksi, että velvoitteet velkojia kohtaan voidaan täyttää.

100 Tämän toteamuksen perusteella unionin yleinen tuomioistuin on tutkinut, kävikö tällainen velvollisuus ilmi 10.3.1992 tehdystä päätöksestä.

101 CMA:n väitettä, jonka mukaan Conseil d'État'n 9.3.2018 antamaa ratkaisua nro 399413 ei voida ottaa huomioon rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L. 511-31 §:n tulkitsemiseksi, koska se on annettu valituksenalaisten tuomioiden julistamisen jälkeen, ei voida hyväksyä.

102 Asianosaisilla on nimittäin ollut unionin tuomioistuimessa mahdollisuus esittää huomautuksensa tältä osin, ja Conseil d'État on joka tapauksessa jo lausunut tästä säännöksestä 13.12.2016 antamassaan ratkaisussa nro 403418, eli ennen valituksenalaisten tuomioiden julistamista.

103 Tämän viimeksi mainitun ratkaisun 5 kohdassa Conseil d'État totesi muun muassa, että kun Ranskan lainsäätäjä antoi rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L. 511-31 §:n, se ei ole pelkästään antanut CNCM:n tehtäväksi Crédit Mutuelin verkostoon liittyneiden Crédit Mutuelin paikallispankkien kollektiivista valvontaa vaan myös tehtävän huolehtia tämän verkoston yhdenmukaisuudesta ja valvoa luottolaitoksiin sovellettavien lakien ja asetusten noudattamista ja kohdistaa kunkin paikallispankin organisaatioon ja hallintoon hallinnollista, teknistä ja taloudellista valvontaa sekä toteuttaa kaikki kyseisen verkoston moitteettoman toiminnan kannalta tarvittavat toimenpiteet. Conseil d'État katsoi myös, että mainitun L. 511-31 §:n nojalla CNCM voi silloin, kun kyseisten laitosten taloudellinen tilanne sen oikeuttaa, päättää kaikista päinvastaisista säännöksistä tai määräyksistä huolimatta kahden tai useamman verkostoon kuuluvan paikallispankin sulautumisesta, niiden liikeomaisuuden luovutuksesta ja purkamisesta. Conseil d'État'n mukaan tästä lainsäädäntökehyksestä seuraa, että riippumatta Crédit Mutuelin verkoston muodostavien yhtymien välisten suhteiden luonteesta CNCM on laillisesti vastuussa pankkijärjestelmän järjestelmälliseen säännöstelyyn kuuluvien toimenpiteiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta koko Groupe Crédit Mutuelin osalta, ja koska se on yhtymän emoyhtiö, sillä on oltava ennakoiva palautumissuunnitelma tätä ryhmittymää varten.

104 Conseil d'État totesi vielä 9.3.2018 antamansa ratkaisun nro 399413 7 kohdassa, että luottolaitosten sääntelyyn kuuluvien tehtävien hoitaminen merkitsee väistämättä, että CNCM:llä on toimivalta antaa paikallispankkeja velvoittavia määräyksiä, jotta se voi valvoa, että viimeksi mainitut noudattavat niitä koskevia säännöksiä, ja määrätä asianmukaisia seuraamuksia, mikäli näitä säännöksiä rikotaan. Kyseisen ratkaisun 20 kohdassa Conseil d'État on katsonut, että keskuslaitokset voivat niiden vastattavana olevan ”verkoston likviditeetin ja vakavaraisuuden takaamiseksi” toteuttaa rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L. 511-31 §:n nojalla ”kaikki tarvittavat toimenpiteet” ja muun muassa perustaa verkoston jäsenten välille sitovia yhteisvastuumekanismeja, jotka eivät voi rajoittua pelkästään vakuusrahaston kaltaisten ennalta rahoitettujen järjestelyjen muodostamiseen.

105 Conseil d'État'n 13.12.2016 antamasta ratkaisusta nro 403418 ja 9.3.2018 antamasta ratkaisusta nro 399413 ilmenee täten, että rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L. 511-31 §:ssä säädetty keskuslaitoksille osoitettu velvollisuus ”toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet kunkin laitoksen ja yhtiön ja koko verkoston maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden varmistamiseksi” merkitsee CNCM:n osalta sitä, että sillä on koko Crédit Mutuelin verkoston suhteen erittäin laaja hallinnollinen, tekninen ja rahoituksellinen valvontavalta, jonka nojalla se voi toteuttaa milloin tahansa sitovia yhteisvastuumekanismeja, kuten esimerkiksi velvoittaa kyseisen verkoston jäsenet siirtämään omia varoja ja likviditeettiä tai päättää kaikista päinvastaisista säännöksistä tai määräyksistä huolimatta kahden tai useamman verkostoon kuuluvan paikallispankin sulautumisesta.

106 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 125 kohdassa, koska Crédit Mutuelin verkoston jäsenen sulautuminen rahoituskriisissä olevan laitoksen kanssa merkitsee sitä, että kyseinen jäsen joutuu ottamaan vastattavakseen mainitun laitoksen vastuut, tällaisella toimenpiteellä voi olla kyseiselle jäsenelle merkittävämpiä taloudellisia vaikutuksia kuin vaikutukset, joita aiheutuu pelkästä velvoitteesta siirtää omia varoja ja likviditeettiä.

107 Tästä seuraa, että rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L. 511-31 §, sellaisena kuin Conseil d'État on sitä tulkinnut, merkitsee Groupe Crédit Mutuelin puitteissa vallitsevaa velvoitetta siirtää omia varoja ja likviditeettiä sen varmistamiseksi, että velvoitteet velkojia kohtaan täytetään, mikä merkitsee, että EKP saattoi perustellusti katsoa, että asetuksen N:o 575/2013 10 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetty edellytys täyttyi.

108 Tässä tilanteessa toisiin valitusperusteisiin ei ole tarpeen vastata, joten ne on hylättävä tehottomina.

109 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitukset on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

110 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.

111 Kyseisen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

112 Koska EKP, komissio ja CNCM ovat vaatineet, että CMA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska CMA on hävinnyt asian, se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja on velvoitettava korvaamaan EKP:n, komission ja CNCM:n oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitukset hylätään.

2) Le Crédit mutuel Arkéa velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset